

УДК 378.147 : 81'246] + 004.08

DOI: <http://doi.org/10.32589/1817-8510.2026.1.367038>

Ніколаєва Софія Юріївна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов,
Київський національний лінгвістичний університет,
ORCID ID: [0000-0003-2522-2059](https://orcid.org/0000-0003-2522-2059)
nikolaeva.ku@gmail.com

Черниш Валентина Василівна,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов,
Київський національний лінгвістичний університет
ORCID ID: [0000-0002-5457-5024](https://orcid.org/0000-0002-5457-5024)
chernysh_val@ukr.net

Дьячкова Яна Олегівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов економічного факультету,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ORCID ID: [0000-0003-3145-6695](https://orcid.org/0000-0003-3145-6695)
yanadyachkova24@gmail.com

ВІРОГІДНІСТЬ ЗГЕНЕРОВАНИХ ШІ ВІДПОВІДЕЙ НА ПРОМПТИ З ПРОБЛЕМ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ МОЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ: ДОВІРЯЙ, ТА РОЗУМ МАЙ

Анотація. У статті узагальнено досягнення науковців у сфері застосування технологій штучного інтелекту (ШІ) в освіті загалом та в навчанні іноземних мов зокрема. Основну увагу приділено формуванню іншомовних мовленнєвих комунікативних компетентностей, які ми трактуємо як інтегровану сукупність знань, навичок, умінь та комунікативних здібностей, що забезпечують здатність студента ефективно використовувати іноземну мову для здійснення мовленнєвої діяльності в різних ситуаціях спілкування. Рівень достовірності згенерованих штучним інтелектом відповідей кваліфікуємо як ступінь відповідності створеної нейромережею інформації у відповідь на запит (промпт) достовірним науковим даним і джерелам та фактичній реальності, а також рівень її точності, обґрунтованості та надійності для використання в науковій діяльності.

Актуальність дослідження зумовлена потребою забезпечення якості наукових пошуків, запобігання викривленню методичної інформації та необхідністю розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо безпечного використання ШІ в процесі написання та захисту наукових праць з проблеми формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей.

Для розв'язання поставлених завдань застосовано комплекс **методів дослідження**. Теоретичні: аналіз і синтез наукових даних про стан розробленості проблеми впровадження ШІ в методику формування мовленнєвих компетентностей; метод критичного зіставлення (порівняння відповідей ШІ з автентичними фаховими матеріалами); порівняльний аналіз видів некоректних відповідей ШІ. Емпіричні: анкетування здобувачів вищої освіти для вивчен-

ня їхніх преференцій щодо ШІ-сервісів та їхнього ставлення до норм академічної доброчесності; наукове спостереження за процесом підготовки студентських наукових робіт із застосуванням ШІ; бесіди зі студентами та авторами статей щодо методів верифікації ними згенерованого контенту; аналіз результатів перевірки студентських праць на ознаки плагіату.

У **результаті** наукової розвідки узагальнено новітні досягнення щодо визначення вірогідності відповідей ШІ в галузі методики формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей, обґрунтовано вибір ChatGPT для дослідження, описано критерії оцінювання його відповідей та наведено конкретні приклади з їхньою методичною оцінкою. Сформульовано рекомендації для здобувачів вищої освіти щодо коректного використання ШІ під час підготовки кваліфікаційних і дисертаційних праць.

Ключові слова: іншомовна комунікативна мовленнєва компетентність, мовленнєва компетентність в аудіюванні, мовленнєва компетентність у говорінні, мовленнєва компетентність у читанні, мовленнєва компетентність у письмі, мовленнєва компетентність у медіації, штучний інтелект, ChatGPT, достовірність, вірогідність згенерованих відповідей, наукові дослідження.

Nikolaeva, Sofiya,
d. p.s. professor, professor of the Department of pedagogy
and methods of teaching foreign languages
Kyiv National Linguistic University
ORCID ID: [0000-0003-2522-2059](https://orcid.org/0000-0003-2522-2059)
nikolaeva.ku@gmail.com

Chernysh, Valentyna,

d. p.s. professor, the head of the Department of pedagogy
and methods of teaching foreign languages
Kyiv National Linguistic University
ORCID ID: [0000-0002-5457-5024](https://orcid.org/0000-0002-5457-5024)
chernysh_val@ukr.net

Diachkova, Yana,

PhD, associate professor of the Department
of Foreign languages of the Faculty of Economics
Taras Shevchenko National University of Kyiv
ORCID ID: [0000-0003-3145-6695](https://orcid.org/0000-0003-3145-6695)
yanadyachkova24@gmail.com

THE RELIABILITY OF AI-GENERATED RESPONSES TO PROMPTS ON THE DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE SPEECH COMPETENCES: TRUST, BUT VERIFY CRITICALLY

Abstract. The article summarizes the achievements of scholars in the field of applying artificial intelligence (AI) technologies in education in general and in teaching foreign languages in particular. The main focus is placed on the formation of foreign language communicative speech competencies, which are interpreted as an integrated set of knowledge, skills, abilities, and communicative capacities that ensure a student's ability to effectively use a foreign language for speech activity in various communication situations. The reliability of AI-generated responses is considered as the degree to which the information produced by a neural network in response to a query (prompt) corresponds to reliable scientific data and sources, as well as to factual reality, and as the level of its accuracy, validity, and suitability for use in scientific research.

The relevance of the study is determined by the need to ensure the quality of scientific inquiry, prevent the distortion of methodological information, and develop scientifically grounded recommendations for the safe use of AI in the process of writing and defending academic papers on the formation of foreign language communicative speech competencies.

To achieve the research objectives, a set of methods was employed. Theoretical methods include the analysis and synthesis of scientific data on the state of research into the implementation of AI in the methodology of forming speech competencies; the method of critical comparison (comparing AI-generated responses with authentic professional materials); and comparative analysis of types of incorrect AI responses. Empirical methods include surveys of higher education students to examine their preferences regarding AI services and their attitudes toward academic integrity; scientific observation of the process of preparing student research papers using AI; interviews with students and authors of academic articles on methods of verifying AI-generated content; and the analysis of the results of checking student papers for plagiarism.

As a result of the study, recent achievements in determining the reliability of AI responses in the field of the methodology of forming foreign language communicative speech competencies have been summarized; the choice of ChatGPT for the study has been substantiated; criteria for evaluating its responses have been described; and specific examples with methodological evaluation have been provided. Recommendations for higher education students on the appropriate use of AI in preparing qualification and dissertation research have been formulated.

Key words: foreign language communicative speech competence, listening competence, speaking competence, reading competence, writing competence, mediation competence, artificial intelligence, ChatGPT, reliability, suitability of AI-generated responses, scientific research.

ChatGPT has become popular in mainstream education and foreign language teaching, learning, and research.

Selami Aydın

<https://www.irelt.org/makale/4946>

Постановка проблеми. Ця стаття є своєрідним продовженням статті С. Ю. Ніколаєвої, В. В. Черниш & Я. О. Дьячкової “Достовірність згенерованих ІІІ відповідей на промпти з проблем формування мовних компетентностей як складової міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності” (Ніколаєва та ін., 2026б). На відміну від згаданої статті, у цій публікації увагу сфокусовано на мовленнєвих компетентностях та пов’язаних з ними лінгвосоціокультурний та навчально-стратегічний компетентностях. Нагадаємо, що *іншомовна комунікативна мовленнєва компетентність* – це інтегрована сукупність знань, умінь, навичок та комунікативних здібностей, що забезпечують здатність особистості ефективно використовувати іноземну мову для здійснення мовленнєвої діяльності в різних ситуаціях спілкування. Конкретизуємо також, що в цій статті “*вірогідністю згенерованих штучним інтелектом (ІІІ) відповідей*” ми вважаємо ступінь відповідності створеної нейромережею інформації у відповідь на запит (промпт) достовірним науковим даним і джерелам та фактичній реальності, а також рівень її точності, обґрунтованості й надійності для використання в науковій діяльності.

9 січня 2026 року Президент України Володимир Зеленський підписав Закон “Про академічну доброчесність” (Закон, 2025), у якому чітко визначено правила використання ІІІ в наукових працях. Введення в дію відбудеться 31.07.2026, що передбачає обов’язковість дотримання кожним дослідником нових правил, починаючи з цієї дати. Прийняття цього нормативного документа актуалізувало проблему відповідального та методологічно обґрунтованого використання інструментів ІІІ в науково-дослідницькій діяльності. Крім того, зазначена подія зумовила необхідність подальших наукових досліджень, спрямованих на вивчення ефективності та надійності застосування інструментів ІІІ в підготовці наукових праць.

Останнім часом відбулося масштабне впровадження ІІІ в освітній процес загалом та в наукову роботу з методики навчання іноземних мов і культур зокрема. Цифрові інструменти на основі ІІІ дедалі частіше використовують як допоміжні засоби пошуку інформації, генерування текстів, структурування наукових матеріалів та формулювання дослідницьких ідей тощо.

Здобувачі вищої освіти пишуть наукові праці різних типів: курсові та магістерські роботи, дисертації доктора філософії (PhD) та доктора наук, тези виступів на наукових конференціях, розділи колективних монографій та одноосібні монографії тощо. Біль-

шість авторів користуються різними інструментами ШІ для написання та оприлюднення результатів своїх наукових розвідок.

Проте одним зі стрижневих викликів сучасної науки є використання згенерованих відповідей ШІ без їх спеціальної перевірки дослідниками на вірогідність, що значно знижує ефективність їхніх досліджень. У таких випадках виникає ризик поширення неточної або вигаданої інформації, що суперечить принципам академічної доброчесності та наукової обґрунтованості результатів дослідження.

У наукових працях студентів різних рівнів вищої освіти та авторів публікацій з методики навчання іноземних мов і культур трапляються, як показує наш досвід роботи, такі істотні недоліки: академічна дезінформація; “цифрові галюцинації”; методичні неточності; деформація академічного письма; етична та методологічна ненадійність досліджень тощо. Зазначені явища можуть призводити до зниження наукової якості досліджень, втрати достовірності наукових висновків та формального характеру використання інструментів ШІ у науковій діяльності.

Вважаємо, що сьогодні спостерігається **провідна суперечність** між високим темпом використання ШІ студентами та браком науково верифікованих даних щодо його точності в аспекті формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей. З одного боку, генеративні системи ШІ відкривають нові можливості для оптимізації наукового процесу, а з іншого – недостатній рівень критичного аналізу згенерованих відповідей може призводити до використання недостовірної або методично некоректної інформації. Це створює загрозу зниження якості наукової методичної підготовки за відсутності належного критичного аналізу згенерованого контенту.

Таким чином, дослідження вірогідності згенерованих ШІ відповідей є безумовно **актуальним** для запобігання зниженню стандартів наукової роботи в галузі методики формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей. Наукове осмислення цієї проблеми дозволить визначити можливості та обмеження використання інструментів ШІ в підготовці наукових праць з методики навчання іноземних мов і культур, а також сприятиме формуванню культури критичного використання ШІ в науково-дослідницькій діяльності. Це допоможе перетворити використання ШІ з чинника виникнення похибок на надійний інструмент формування науково-дослідницької компетентності здобувачів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом 2022–2026 років опубліковано значну кількість праць з проблеми визначення вірогідності згенерованих ШІ відповідей на запитання для реалізації провідних завдань підготовки наукової праці (наприклад: сформулювати назву дослідження; уточнити

об’єкт, предмет, мету та завдання; скласти детальний план статті, курсової, магістерської або дисертації; узагальнити великі тексти статей; виділити ключові ідеї та результати досліджень; створити порівняльні таблиці наукових підходів; перевірити граматику, стиль, логіку викладу; зробити текст більш академічним; здійснити необхідний переклад та багато іншого). Пов’язані із зазначеною проблемою питання вивчали такі *вітчизняні науковці*: Д. Ланде, В. Гирда, І. Юрчак, А. Хіч, В. Оксентюк, М. Сиромятников, В. Рувінська, В. Юрченко, О. Наливайко, М. Шалко, С. Ніколаєва, Я. Дьячкова, В. Черниш та інші. *Із закордонних дослідників* згадаємо, зокрема, таких: Dan Roth, Jianfeng Gao, Xiaodong Liu, Yakir Yehuda, Noam Koenigstein, Yuyan Chen, Yanghua Xiao, Xue-Yong Fu, Md Tahmid Rahman Laskar, Xiaoze Liu. Огляд праць зазначених авторів дозволяє назвати провідні напрями їхніх досліджень: використання великих мовних моделей (BMM – англ. LLM) для виявлення фейкової інформації; застосування цих моделей для класифікації інформації та перевірки її достовірності; можливості та обмеження використання BMM у сучасному ШІ; розвиток та застосування BMM у комп’ютерних системах; системи запитань-відповідей на основі BMM для української мови; вплив ChatGPT на академічне письмо та розпізнавання текстів, згенерованих ШІ; ідентифікація текстів, згенерованих ШІ; застосування BMM у наукових та прикладних сферах тощо.

Стрижневе значення для цього дослідження мав критичний аналіз публікацій, присвячених *верифікації достовірності згенерованих ШІ відповідей на запитання, пов’язані з науковою роботою з проблемами формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності та її компонентів*. На жаль, аналіз *вітчизняних публікацій 2022–2026 років* показав, що досліджень проблеми верифікації достовірності згенерованих ШІ відповідей у науковій роботі з формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей вкрай мало. Більшість робіт присвячена таким питанням: використанню ChatGPT в освіті, академічній доброчесності та опертю на ШІ, критичному оцінюванню відповідей ШІ, застосуванню ШІ в навчанні іноземних мов загалом. Для прикладу наведемо дотичні до аналізованої проблеми статті С. Ніколаєвої, В. Черниш та Я. Дьячкової “Достовірність згенерованих ШІ відповідей на промпти з проблем формування мовних компетентностей як складової міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності” (Ніколаєва та ін., 2026б), С. Ніколаєвої, Я. Дьячкової та О. Борисенко “Сучасний погляд на використання ШІ в навчанні іноземних мов і культур” (Ніколаєва та ін., 2026а) та S. Nikolaeva, Y. Diachkova, A. Syzenko. Assessing students’ global competence using artificial intelligence: experimental research (Nikolaeva *et al.*, 2026).

Звернемо увагу і на зарубіжні публікації зазначених років: A. Zadorozhnyy, W. Lai. “ChatGPT and L2 Written Communication: A Game-Changer or Just Another Tool?” <https://www.mdpi.com/2226-471X/9/1/5>; J. Liu. “Exploring the Impact of Artificial Intelligence-Enhanced Language Learning on Youths’ Intercultural Communication Competence” <https://www.mdpi.com/2226-471X/9/1/5>; Y. Ma, M. Chen. “The Human Touch in AI: Optimizing Language Learning through Self-Determination Theory and Teacher Scaffolding” <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12268064/>; X. Xi, “Revisiting Communicative Competence in the Age of AI: Implications for Large-Scale Testing” <https://lnk.ua/JhyY1jv9c>; Z. Chen, W. Wei, D. Zou. “Generative AI Technology and Language Learning: Global Language Learners’ Responses to ChatGPT Videos in Social Media” <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10494820.2025.2511248>; S. Xu, Y. Su, K. Liu. “Integrating AI for Enhanced Feedback in Translation Revision: A Mixed-Methods Investigation of Student Engagement” <https://arxiv.org/abs/2410.08581>; S. Jacob, T. Tate, M. Warschauer. “Emergent AI-Assisted Discourse: Case Study of a Second Language Writer Authoring with ChatGPT” <https://arxiv.org/abs/2310.10903>; I. Villanueva, T. Bobinac, B. Yao, J. Hu, K. Chen. “AI as a Deliberative Partner Fosters Intercultural Empathy for Americans but Fails for Latin American Participants” <https://arxiv.org/abs/2504.13887>; D. Israilova, “AI-Driven Assessment and Feedback in Language Education: A Review of 2024–2025 Studies” <https://arxiv.org/abs/2504.13887>; “HaluCheck: Explainable and Verifiable Automation for Detecting Hallucinations in LLM Responses” <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0957417425003343> та інші.

Отже, аналіз наукових статей з досліджуваної проблеми дозволяє констатувати, що питання верифікації згенерованих ШІ відповідей на запитання про формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей майже не вивчали, а тому вони потребують скрупульозних наукових розвідок.

Мета статті полягає в узагальненні наукових здобутків щодо визначення достовірності згенерованих ШІ відповідей з методики формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей. Визначення мети ґрунтується на формулюванні мети в нашій попередній публікації (Ніколаєва та ін., 2026б). Для досягнення мети цієї статті передбачено: адаптацію обґрунтування правомірності вибору ChatGPT як базового інструмента дослідження; конкретизацію критеріїв оцінювання вірогідності відповідей ШІ; аналіз та інтерпретацію прикладів згенерованих ChatGPT відповідей на запитання про формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей; розроблення рекомендацій щодо коректного використання ШІ в підготовці кваліфі-

каційних, дисертаційних та інших наукових праць з досліджуваної проблеми.

Методи дослідження. Для розв’язання поставлених завдань, як і в нашому попередньому дослідженні (Ніколаєва та ін., 2026б), застосовано комплекс методів. *Теоретичні:* аналіз і синтез наукових даних про стан розробленості проблеми впровадження ШІ в методику формування мовленнєвих компетентностей; метод критичного зіставлення (порівняння відповідей ШІ з автентичними фаховими матеріалами); порівняльний аналіз видів некоректних відповідей ШІ. *Емпіричні:* анкетування здобувачів вищої освіти для вивчення їхніх преференцій щодо ШІ-сервісів та їхнього ставлення до норм академічної доброчесності; наукове спостереження за процесом підготовки студентських наукових робіт із застосуванням ШІ; бесіди зі студентами та авторами статей щодо методів верифікації ними згенерованого контенту; аналіз результатів перевірки студентських праць на ознаки плагіату.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Методологія та хід дослідження. Для конкретизації основних вихідних теоретичних положень ми скористалися попередніми напрацюваннями (Ніколаєва та ін., 2026б; Diachkova *et al.*, 2025).

- Урахування основних положень Закону України “Про академічну доброчесність”: “недоброчесне використання ШІ” є окремим видом порушення академічної доброчесності, нарівні з плагіатом, самоплагіатом і фабрикацією даних; дотримання основних правил використання ШІ (прозорості, обов’язковості посилай, обґрунтованості застосування (Закон, 2025).

- *Вибір структури мовленнєвих компетентностей.* Вихідним пунктом дослідження стала структура міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності, описана в підручнику “Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика”. Основними складниками цієї компетентності визнано іншомовні мовні компетентності (фонетична, лексична, граматична); іншомовні мовленнєві компетентності (в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі та медіації); лінгвосоціокультурну та навчально-стратегічну компетентності (Ніколаєва (ред.), с. 90–100). Запити до ШІ формулювалися стосовно мовленнєвих компетентностей.

- *Визначення типів наукових праць.* Наступним кроком стало уточнення типів академічних робіт, за матеріалами яких формулювалися питання до ШІ. Докладніше дивись статтю С. Ніколаєвої та її співавторів (Ніколаєва та ін., 2026б).

- *Вибір інструментарію ШІ.* Спираючись на результати опитування здобувачів вищої освіти та науковців, для цієї розвідки ми використали ChatGPT-5 (OpenAI, 2025). Усі згенеровані матеріали піддавалися ретельній авторській перевірці на фактологічну достовірність.

- ChatGPT-5 використано для розв’язання таких завдань: добору наукових публікацій з проблеми, редагування та вдосконалення стилю, перекладу анотації на англійську мову, генерування відповідей на промпти, форматування списку літератури.

- *Формулювання промптів.* Промпт – це конкретна вербальна інструкція ШІ щодо виконання певного завдання. Для ефективної наукової взаємодії з ChatGPT ми скористалися такими стратегіями: розподіл складних запитів на прості, надання прикладів, призначення ролі, контексту, чіткої інструкції тощо. Докладніше дивиться статтю С. Ніколаєвої та її співавторів (Ніколаєва та ін., 2026б).

- *Критерії та шкала оцінювання.* Найвагомішим для нашого дослідження обрано критерій фактологічної точності, що передбачає: верифікацію через джерела (зіставлення з авторитетними незалежними даними); контроль відсутності “галюцинацій” (перевірка на наявність вигаданої або некоректної інформації); обґрунтованість – логічну адекватність відповіді наданому контексту. Детальніше дивиться статтю С. Ніколаєвої та її співавторів (Ніколаєва та ін., 2026б).

У зазначеній вище статті (Ніколаєва та ін., 2026б) ми обґрунтували та описали шкалу оцінювання фактологічної точності відповідей ChatGPT. У цій науковій розвідці ми скористалися тією ж шкалою (див. табл. 1).

Таблиця 1

100-бальна шкала оцінювання фактологічної точності згенерованих відповідей ChatGPT-5

Критерії оцінювання	Зміст критеріїв оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	Наявність підтвердження фактів авторитетними джерелами (перевірка фактичної відповідності тверджень ChatGPT зовнішнім авторитетним джерелам, офіційним базам даних, публікаціям).	28-35: незначні неточності 20-27: часткова підтвердженість 10-19: багато суперечливих фактів 0-9: ключові помилки
Відсутність галюцинацій	Наявність або відсутність вигаданих тверджень (вимірювання частки неправдивих або неверифікованих тверджень (галюцинацій) у відповіді).	21-26: одиничні некритичні 14-20: явні некоректні твердження 7-13: часті галюцинації 0-6: домінують вигадані твердження
Обґрунтованість	Відповідність логіці запиту і контексту (ступінь логічної узгодженості відповіді з конкретним запитом, контекстом і сформульованим завданням).	21-26: незначні логічні недоліки 14-20: окремі непослідовності 7-13: очевидні логічні проблеми 0-6: суперечить контексту

Підрахунок вищезазначених балів дозволяє інтерпретувати отриману суму (див. табл. 2).

Таблиця 2

Інтерпретація суми балів за фактологічну точність згенерованих відповідей ChatGPT

Сума балів	Показник фактологічної точності
90–100	Дуже високий рівень фактологічної точності
75–89	Високий рівень фактологічної точності
60–74	Достатній рівень фактологічної точності
40–59	Середній рівень фактологічної точності
<40	Низький рівень фактологічної точності

Визначені теоретичні засади дозволяють перейти до опису **практичного етапу дослідження**, що передбачає надсилання промптів до ChatGPT; отримання згенерованих відповідей, їхній критичний аналіз та оцінювання за розробленою шкалою, а також формулювання методичних рекомендацій для здобувачів вищої освіти щодо використання цього інструмента. Як зазначалося у попередній публікації (Ніколаєва та ін., 2026б), послідовність запитів відповідає обраній структурі мовленнєвих компе-

тентностей, а їхній зміст враховує специфіку наукових праць різних рівнів (кваліфікаційних робіт, дисертацій, монографій, статей тощо). Визначення рівня достовірності відповідей ChatGPT здійснювалося згідно з обґрунтованою вище шкалою.

Особливу увагу приділено повноті цитування згенерованого контенту: у деяких випадках відповіді було скорочено через їхній надмірний обсяг та певну розмитість, проте всю змістовну інформацію збережено в повному обсязі. Для проведення експеримен-

тальної взаємодії використано модель GPT-5.2. Усі отримані результати пройшли ретельну авторську перевірку на фактологічну достовірність. Таким чином, деталізовані теоретичні засади дозволяють перейти до опису практичної частини: взаємодії з GPT-5.2 про мовленнєві компетентності в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі та медіації.

Промпт 1: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в аудіюванні). Ви – кандидат педагогічних наук Л. В. Шевкопляс. До вас звернулася з проханням лекторка університету розповісти їй, які види вправ Ви пропонуєте у своїй дисертації виконувати на підготовчому етапі формування англійськомовної компетентності в аудіюванні.

✳ **Відповідь, згенерована ChatGPT від імені канд. пед. наук Л. В. Шевкопляс:** Звичайно. Якщо говорити від імені канд. пед. наук Л. В. Шевкопляс, то в дисертаційному дослідженні (присвяченому формуванню англійськомовної компетентності в аудіюванні майбутніх учителів іноземної мови) пропонується система вправ, що структурована за етапами формування компетентності. На підготовчому етапі (етапі розвитку базових умінь аудіювання та лінгвістичних механізмів сприймання) вправи спрямовані на формування передумов для розуміння іншомовного аудіотексту. ♦ Основні види вправ підготовчого етапу: фонетико-слухові вправи..., лексико-слухові вправи...; граматико-слухові вправи...; вправи на розвиток оперативної пам'яті та концентрації слухової уваги...; вправи на прогнозування змісту повідомлення (передаудіювальні)....

Порівняння з першоджерелом. Фрагмент дисертації Л. В. Шевкопляс. На підготовчому етапі виконуються вправи восьми підгруп: 1) для розвитку рефлексивно-мотиваційних умінь; 2) для формування граматичних навичок аудіювання; 3) для формування лексичних навичок аудіювання; 4) для формування фонетичних навичок аудіювання; 5) для розвитку механізму ймовірного прогнозування; 6) для розвитку механізму аудитивної пам'яті; 7) для розвитку механізму осмислення; 8) для розвитку механізму прогнозування. (Шевкопляс, 2017, с. 95.)

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1)

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	22: часткова підтвердженість
Відсутність галюцинацій	16: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	6: суперечить контексту
Загальний бал	44 – середній рівень фактологічної точності

Промпт 2: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в говорінні). Ви – викладач методики навчання іноземних мов і культур. До вас звернулася група студенток з проханням пояснити, як трактують автори підручника “Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика”, виданого у 2013 році за ред. С. Ю. Ніколаєвої, поняття “говоріння” (загальне визначення; форми усного мовлення; мету, мотив і потребу говоріння).

Згенерована відповідь ChatGPT: ✳ Як викладач методики навчання іноземних мов і культур поясню так, як автори підручника. **Загальне визначення говоріння:** у підручнику говоріння розглядається як продуктивний вид мовленнєвої діяльності, за допомогою якого здійснюється усне іншомовне спілкування. ➡ Таким чином, говоріння – це цілеспрямована діяльність, спрямована на обмін інформацією, думками, почуттями в усній формі. **Форми усного мовлення:** автори підручника виділяють дві основні форми говоріння: діалогічне мовлення та монологічне мовлення. ➡ Обидві форми розглядаються як взаємопов'язані, але такі, що потребують різних методичних підходів у навчанні. **Мета говоріння:** у підручнику наголошується, що мета говоріння полягає в: реалізації комунікативного наміру мовця; впливі на співрозмовника; обміні інформацією, емоціями, оцінками; досягненні взаєморозуміння. У навчальному процесі мета говоріння конкретизується як: формування в учнів здатності ефективно й адекватно спілкуватися іноземною мовою в типових комунікативних ситуаціях. **Мотив і потреба** у говорінні: автори підкреслюють, що говоріння виникає за наявності комунікативної потреби – внутрішньої необхідності (повідомити щось важливе; запитати; переконати; висловити ставлення чи емоцію). Мотив – це те, що спонукає мовця до мовленнєвої дії. У підручнику мотив тісно пов'язується з: конкретною ситуацією спілкування; особистісною значущістю теми; прагненням досягти певного результату у спілкуванні.

Порівняння з першоджерелом. Відповідь ChatGPT в основному відповідає тлумаченню цих понять у зазначеному підручнику (Ніколаєва (ред.), 2013, с. 298).

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1)

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	30: незначні неточності
Відсутність галюцинацій	25: одиничні некоректні
Обґрунтованість	23: незначні логічні недоліки
Загальний бал	78 – високий рівень фактологічної точності

Промпт 3: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в діалогічному мовленні). Ви – методист закордонного ресурсно-

го центру в Україні. Уточніть аспірантам першого року навчання, чи досліджує Sweetie Joy Inocencio Eustaquio у статті “Dialogic engagement and English language proficiency: an exploration” питання “Extent of dialogic engagement among teachers as a whole”. Дайте коротку відповідь: “так” чи “ні”.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Так. У статті Dialogic Engagement and English Language Proficiency: An Exploration авторка Sweetie Joy Inocencio Eustaquio досліджує рівень (extent/level) діалогічної залученості вчителів. Зокрема, аналізується **загальний рівень діалогічної взаємодії серед учителів**, який визначався за допомогою опитувальника та статистичних показників (frequency, mean, correlation тощо). Отже, питання “**extent of dialogic engagement among teachers as a whole**” у статті розглядається.

Порівняння з першоджерелом. Відповідь ChatGPT повністю відповідає змісту статті S. Eustaquio “Dialogic Engagement and English Language Proficiency: An Exploration” (Eustaquio S., 2024, с. 95).

**Інтерпретація та оцінювання
достовірності відповіді
(зміст критеріїв дивись у табл. 1)**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	50: неточності відсутні
Відсутність галюцинацій	25: відсутні
Обґрунтованість	25: достатня
Загальний бал	100 – дуже високий рівень фактологічної точності

Промпт 4: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в іншомовному монологічному мовленні). Ви – рецензент дисертації Бойко Ганни Анатоліївни “Формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні в майбутніх фахівців з харчових технологій у процесі самостійної роботи” та добре пам’ятаєте її зміст. Поясніть слухачам вашої лекції, які критерії добору навчального аудіо- та відеоматеріалу використала дисертантка у своїй науковій праці.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Як рецензент дисертації Ганна Анатоліївна Бойко “Формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій у процесі самостійної роботи”, пояснюю слухачам, що під час добору навчальних аудіо- та відеоматеріалів дисертантка застосувала комплекс методичних критеріїв: професійна релевантність, комунікативна спрямованість, автентичність, методична доцільність, доступність і відповідність рівню володіння мовою, інформативність і пізнавальна цінність, технічна та структурна чіткість.

Порівняння з першоджерелом. Відповідь ChatGPT не відповідає змісту дисертації. Наведемо фрагмент зазначеної наукової праці “Отже, беручи до уваги мету навчання – формування у майбутніх фахівців з харчових технологій АК в ПОММ, вимоги чинної програми щодо рівня сформованості ІКК у студентів, і враховуючи дослідження Бориско (1987), Крапчатової (2014) і Літвін (2010), які розглядають критерії відбору навчальних відеоматеріалів як в якісному (змістовному), так і в кількісному аспектах, інтерпретуємо критерії, визначені науковцями, до умов нашої наукової розвідки: автентичності, тематичності, інформативності, нормативності, тривалості звучання тексту, темпу мовлення та дикції” (Бойко, 2020, с. 97).

**Інтерпретація та оцінювання
достовірності відповіді
(зміст критеріїв дивись у табл. 1):**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	5: ключові помилки
Відсутність галюцинацій	6: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	7: очевидні логічні проблеми
Загальний бал	18 – низький рівень фактологічної точності

Промпт 5: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в читанні).

Ви – модератор засідання науково-методичного читачького клубу. На його засіданні розкажіть присутнім про вправи, рекомендовані статті В. П. Свиридюк (2023 р.) для формування мовленнєвої компетентності в читанні в процесі самостійної роботи (блок 2). Озвучте назву статті та назви груп вправ.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Dear members of our наукового методичного читачького клубу, сьогодні поговоримо про методичні вправи, рекомендовані В. П. Свиридюк (Vira Svyrydjuk) у 2023 році для формування мовленнєвої компетентності в читанні (зокрема блок 2) – з назвою статті та назвами груп вправ. ✨ Назва статті: “Система вправ і завдань для формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів німецької мови” (В. П. Свиридюк, 2023). У цій публікації Свиридюк пропонує комплекс вправ, спрямованих на читання як компонент мовленнєвої компетентності (зокрема блок 2 – вправи, що формують мовленнєву компетентність у читанні). ✨ Групи вправ у блоці 2 (формування мовленнєвої компетентності в читанні): ✨ Вправи на розуміння змісту тексту. ✨ Вправи на інтерпретацію та аналіз тексту. ✨ Вправи на оцінювання й рефлексію прочитаного. ✨ Комунікативно-інтерактивні вправи з читанням.

Порівняння з першоджерелом. На жаль, ChatGPT обрав для аналізу не ту статтю. У ній не фігурує самостійна робота. Стаття, яка повністю відповідає промту, має назву “Підсистема вправ для формування професійно спрямованої читацької компетентності майбутніх викладачів німецької мови під час самостійної роботи”. У цій публікації авторка описує такі типи вправ: вправи на розвиток умінь ознайомлювального, вибіркового, вивчаючого читання; вправи на використання стратегій згідно з етапом навчання (сприйняття, розуміння і рефлексія тексту); виокремлення і тематизація національно-культурних характеристик німецької мови (Свидиук, 2023, с. 6).

**Інтерпретація та оцінювання
достовірності відповіді
(зміст критеріїв дивись у табл. 1)**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	5: ключові помилки
Відсутність галюцинацій	16: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	10: очевидні логічні проблеми
Загальний бал	31 – низький рівень фактологічної точності

Промпт 6: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в письмі). До вас як до ШІ звернулася докторантка, яка пише монографію з проблеми формування іншомовної компетентності в письмі. Її цікавить, чи були такі публікації з описом традиційних та ШІ-інтегрованих вправ для навчання академічного письма. Допоможіть їй: підберіть такі статті за 2025 рік: зазначте їх авторів та назви.

Згенерована відповідь ChatGPT: 🌟 Ось наукові публікації 2025 року, які безпосередньо чи опосередковано стосуються опису традиційних і/або ШІ-інтегрованих вправ, підходів чи інтервенцій для навчання академічного письма – саме те, що може знадобитися для твоєї монографії. 📄 ✨ Tamara Tate et al. (2025). *Incorporating generative AI into a writing-intensive undergraduate course without off-loading learning*. <https://www.researchgate.net/publication/391569924> ✨ A. J. Millward-Sadler (2025). *Integrating Generative AI into a Five-Step Academic Writing Framework for Master's Students*. <https://www.researchgate.net/publication/391572864> ✨ Vidya C. Chan (2025). *Integrating generative artificial intelligence in a writing-intensive course for undergraduate nursing students*. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2025.01.003> ✨ Angelos Rodafinos (2025). *The Integration of Generative AI Tools in Academic Writing: Implications for Student Research*. <https://ojs.wiserpub.com/index.php/SER/article/view/6517>

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1). **Порівняння відповіді ChatGPT з авторитетними науковими джерелами, офіційними базами даних та окремими публікаціями підтвердила її фактологічну достовірність.** Але при цьому звертаємо увагу на те, що не представлені публікації вітчизняних науковців. Так, наприклад, не згадано статтю дослідників Іванової І. В. та Боровик Т. М. “Формування навичок академічного письма: практичний погляд на традиційні та ШІ-інтегровані вправи і завдання” (Іванова & Боровик, 2025).

**Інтерпретація та оцінювання
достовірності відповіді
(зміст критеріїв див. у табл. 1)**

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	30: незначні неточності
Відсутність галюцинацій	26: одиничні некритичні
Обґрунтованість	20: окремі непослідовності
Загальний бал	76 – високий рівень фактологічної точності

Промпт 7: (методика формування іншомовної комунікативної компетентності в медіації). Ви – один із сервісів ШІ. До вас надійшов промт такого змісту: Як трактує Т. Король у своїй докторській дисертації “Система контролю сформованості у майбутніх філологів перекладацької компетентності в галузі управління та адміністрування (англійська й українська мови)” поняття медіації як виду мовленнєвої діяльності? Дайте точну та коротку відповідь.

🌟 У докторській дисертації **Т. Король** “Система контролю сформованості у майбутніх філологів перекладацької компетентності в галузі управління та адміністрування (англійська й українська мови)” медіація трактується як вид мовленнєвої діяльності, що полягає у посередництві між учасниками комунікації шляхом перекладу, перефразування або узагальнення інформації з метою забезпечення взаєморозуміння між ними.

Порівняння відповіді ChatGPT з текстом зазначеної дисертації: поняття “медіація” автор не розглядала. Т. Король дослідила систему контролю в навчанні усного перекладу, письмового та галузевого перекладу (Король, 2025).

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1).

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	0: ключові помилки
Відсутність галюцинацій	0: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	0: суперечить контексту
Загальний бал	0 – низький рівень фактологічної точності

Зважаючи на те, що мовленнєві компетентності тісно пов'язані з лінгвосоціокультурною та навчально-стратегічною компетентностями, ми задали ChatGPT промпти також відносно цих компетентностей.

Промпт 8: (методика формування лінгвосоціокультурної компетентності). Ви – ChatGPT. Допоможіть студенту з'ясувати, які позитивні аспекти використання ШІ висвітлюють В. В. Черниш та Буднікова Г. В. у статті “Використання засобів штучного інтелекту для формування в студентів-філологів лінгвосоціокультурної компетентності”.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ У статті Черниш В. В. та Буднікова Г. В. “Використання засобів штучного інтелекту для формування в студентів-філологів англійськомовної лінгвосоціокультурної компетентності” автори акцентують увагу на позитивних аспектах застосування технологій штучного інтелекту (ШІ) у навчальному процесі саме для студентів-філологів. На основі аналізу цієї публікації можна виділити такі ключові переваги: підвищення ефективності лінгвістичного навчання; інтерактивна та практична практика мовлення; персоналізація навчального досвіду; підтримка самостійної та автономної роботи; розвиток цифрових компетентностей.

Порівняння відповіді ChatGPT з фрагментом статті авторів: “Так, педагоги, які використовують ШІ в роботі, можуть скористатися такими його позитивними аспектами: індивідуалізованість та адаптивність; миттєвий зворотний зв'язок; цілодобова доступність; підвищення мотивації через інтерактивність; практика усного та писемного мовлення; зниження страху допустити помилку; інклюзивність” (Черниш & Буднікова, 2024). Як бачимо, розбіжностей чимало.

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	12: багато суперечливих фактів
Відсутність галюцинацій	15: явні некоректні твердження
Обґрунтованість	6: суперечить контексту
Загальний бал	33 – низький рівень фактологічної точності

Промпт 9: (методика формування навчально-стратегічної компетентності). Ви – консультант науково-методичного центру. Проконсультуйте аспірантку першого року навчання, чи було захищено у 2025 році дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії з проблеми формування навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому аудіюванні. Якщо так, дайте їй ПІБ автора та назву дисертації.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Так – у 2025 році в Україні було захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософії з проблеми формування навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому аудіюванні. ✨ ПІБ автора: *Мельник Катерина О. (Kateryna O. Melnyk)*. ✨ Назва дисертації: “Formation of future English teachers learning-strategic competence in professionally oriented listening”. 🔍 Ця дисертація захищена 27 травня 2025 року за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки у Київському національному лінгвістичному університеті.

Порівняння відповіді ChatGPT з інформацією про захист дисертації (<https://www.knlu.edu.ua/dissertation-councils.html?view=article&id=382&catid=46>). Відповідь достовірна. Така дисертація була захищена (Мельник, 2025).

Інтерпретація та оцінювання достовірності відповіді (зміст критеріїв дивись у табл. 1):

Критерії оцінювання	Бали оцінювання та показники якості
Верифікація через джерела	35: неточності відсутні
Відсутність галюцинацій	26: галюцинації відсутні
Обґрунтованість	26: логічні недоліки відсутні
Загальний бал	87 – високий рівень фактологічної точності

Промпт 10: І нарешті промпт від авторів цієї статті. Нас цікавить, як ви самі оцінюєте рівень достовірності своїх відповідей відносно проблем формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей. Назвіть точний відсоток.

Згенерована відповідь ChatGPT: ✨ Орієнтовно я оцінюю рівень правильності своїх відповідей приблизно у 75–85 %. Такий діапазон пояснюється тим, що: мої відповіді формуються на основі **узагальнених знань і мовних моделей**, а не безпосереднього читання кожного джерела; **загальнотеоретичні питання** зазвичай мають вищу точність; **дуже конкретні запити** (про зміст окремих статей, дисертацій, точні цитати) можуть мати нижчу достовірність і потребують перевірки за першоджерелами. Тому мої відповіді доцільно використовувати як **аналітичну підказку або попередню орієнтацію**, а остаточну наукову точність варто підтверджувати перевіркою у наукових публікаціях.

Цю відповідь ми не інтерпретуємо та не оцінюємо, лише порівнюємо самооцінку ChatGPT з нашою підсумковою оцінкою його згенерованих відповідей та зробимо остаточні висновки. Отже, **самооцінка ChatGPT** його рівня достовірності власних згенерованих відповідей становить 75–85 % (високий рівень фактологічної точності), як зазначено в таблиці вище. Нашу оцінку цього параметру за результатами даної наукової розвідки дивись у таблиці 3.

Таблиця 3

Оцінка рівня достовірності відповідей, згенерованих ChatGPT на промпти про наукові розвідки з методики формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей

Номер промпта	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Бали за фактологічну точність	44	78	100	18	31	76	0	33	87
Сума балів – 467			Кількість значень – 9			Середнє арифметичне суми балів – 51,89 (округляємо до 52 балів, що дорівнює 52 %)			

Середній бал достовірності відповідей ChatGPT на наші промпти про наукові праці з формування іншомовних комунікативних компетентностей становить 52 %. Згідно з розробленою нами шкалою оцінювання, це майже середній рівень достовірності фактологічної точності (див. табл. 2). На сьогодні, як свідчать публікації науковців, немає єдиного показника достовірності, який вважають достатнім для наукових праць. Докладніше дивись статтю С. Ю. Ніколаєвої та її співавторів (Ніколаєва, Черниш & Дьячкова, 2026б) Але за самооцінкою ChatGPT (OpenAI, 2025) відсоток його достовірних відповідей становить близько 85–52 %. Різниця є достатньо вагомою – 33 %.

Висновки. Таким чином, усе сказане дає підстави для таких суджень. Здобувачі вищої освіти безумовно, можуть використовувати ChatGPT у процесі написання наукових праць з методики формування іншомовних комунікативних компетентностей за таких умов:

- точного розуміння різниці та схожості використання ІІІ та плагіату;
- знання того, що дозволено в застосуванні ІІІ, а що заборонено;
- прозорості використання ІІІ: пояснень, які методи та інструменти ІІІ застосовувалися; з якою метою та на яких етапах дослідження;
- обов'язковості коректних посилань на використані наукові публікації;

- обґрунтованості використання конкретного інструменту ІІІ: уточнень, чому і з якою метою;

- вищі бали достовірності відповідей на промпти з методики формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей ChatGPT демонструє, коли він реалізує теоретичні узагальнення опрацьованих наукових публікацій з проблеми, методичні інтерпретації думок різних дослідників, логічні висновки з опрацьованих науково-методичних матеріалів тощо;

- факти недостовірності відповідей та галюцинації частіше трапляються, коли ChatGPT узагальнює зміст конкретних наукових публікацій без прямого цитування фрагментів тексту;

- найнижчі бали достовірності відповідей ChatGPT виявлено у разі промптів про абсолютно точну бібліографію, емпіричні дані або повнотекстову верифікацію джерела;

- допомога ChatGPT у наукових розвідках з методики формування іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей здобувачів вищої освіти має передбачати обов'язкову незалежну перевірку результатів самими здобувачами, експертами в галузі методики навчання іноземних мов або першоджерелами.

- студенти бакалаврату, магістратури, аспірантури та докторанти мають завжди пам'ятати, що покладатися на ChatGPT на 100 % у процесі реалізації наукових досліджень без особистої верифікації отриманої від нього наукової інформації неприйнятно.

Перспективи подальших досліджень. На нашу думку, корисними для подальшого розвитку методики навчання іноземних мов і культур стане створення таких методик використання ChatGPT: адаптивного формування мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей з використанням інноваційних засобів навчання; колабораційного навчання різних іноземних мов у різних типах закладів освіти; візуалізованого вдосконалення компетентності із застосуванням засобів миттєвої реакції; автоматизованого оцінювання рівня сформованості названих компетентностей тощо.

Подяка. Дякуємо всім, хто зробив можливим реалізацію цієї наукової розвідки, зокрема: мовній моделі ChatGPT-5 за консультаційну підтримку та відповіді на наші промпти; численним авторам досліджень з використання ІІІ в методиці навчання іноземних мов і культур загалом та формуванні іншомовних комунікативних мовленнєвих компетентностей зокрема; розробникам державних документів з використання ІІІ в освіті. Особлива подяка студентам і викладачам Київського національного лінгвістичного університету та Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які взяли участь в опитуваннях та наукових спостереженнях.

Конфлікт інтересів

Автори не мають потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бойко, Г. А. (2020). *Формування професійно орієнтованої англо-мовної компетентності в монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій у процесі самостійної роботи* [Дисертація доктора філософії, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій КНЛУ.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/1159?show=full>
- Закон України “Про академічну доброчесність” №4742-IX (2025).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>
- Іванова, І. В., & Боровик, Т. М. (2025). Формування навичок академічного письма: практичний погляд на традиційні та ШІ-інтегровані вправи і завдання. *Іноземні мови*, 1, 45–54.
<https://doi.org/10.32589/1817-8510.2025.1.339977>
- Король, Т. Г. (2025). *Система контролю сформованості у майбутніх філологів перекладацької компетентності в галузі управління та адміністрування (англійська й українська мови)* [Докторська дисертація, Київський національний лінгвістичний університет]. Репозитарій КНЛУ.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/7919>
- Мельник, К. О. (2025). *Формування в майбутніх учителів англійської мови навчально-стратегічної компетентності в професійно орієнтованому аудіюванні* [Дисертація доктора філософії, Київський національний лінгвістичний університет].
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/7706?show=full>
- Ніколаєва, С. Ю. (Ред.). (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів*. Ленвіт.
<http://rep.knlu.kyiv.ua/xmlui/handle/78787878/267>
- Ніколаєва, С. Ю., Дьячкова, Я. О., & Борисенко, О. А. (2026а). Сучасний погляд на використання ШІ у навчанні іноземних мов і культур. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 27, 1–24.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18750735>
- Ніколаєва, С. Ю., Черниш, В. В., & Дьячкова, Я. О. (2026б). Достовірність згенерованих ШІ відповідей на промпти з проблем формування мовних компетентностей як складової міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності. *Перспективи та інновації науки*, 3 (61), 1036–1057.
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3\(61\)-1036-1057](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3(61)-1036-1057)
- Свиридюк, В. П. (2023). Підсистема вправ для формування професійно спрямованої читачької компетентності майбутніх викладачів німецької мови під час самостійної роботи. *Іноземні мови*, 3, 3–13.
<https://doi.org/10.32589/1817-8510.2023.3.290241>
- Черниш, В. В., & Буднікова, Г. В. (2024). Використання засобів штучного інтелекту для формування в студентів-філологів англійськомовної лінгвосоціокультурної компетентності. *Іноземні мови*, 3, 24–30.
<https://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.3.312470>
- Шевкопляс, Л. В. (2017). *Формування англійськомовної компетентності в аудіюванні майбутніх учителів іноземної мови* [Неопубл. дис. канд. пед наук]. Київський національний лінгвістичний університет.
- Diachkova, Y., Nikolaeva, S., & Guertler, K. (2025). Communication in international humanitarian relief: Profiling Ukrainian boundary spanners. *Journal of Intercultural Communication*, 25(1), 35–48.
<https://doi.org/10.36923/jicc.v25i1.1019>

Eustaquio, S. (2024). Dialogic engagement and English language proficiency: An exploration. *IDEAS: Journal of Management and Technology*, 4(2), 90–102.

<https://e-journal.president.ac.id/index.php/IDEAS/article/view/5858>

Nikolaeva, S., Diachkova, Y., & Syzenko, A. (2026). Assessing students' global competence using artificial intelligence: Experimental research. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 15(1), 860–868.

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3\(61\)-1036-1057](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3(61)-1036-1057)

<https://ijere.iaescore.com/index.php/IJERE/article/view/34038>

OpenAI. (2025). *ChatGPT* (Версія 5.2) [Велика мовна модель].

<https://chatgpt.com/>

REFERENCES

- Boiko, H. A. (2020). Formuvannya profesiino orientovanoi anhlo-movnoi kompetentnosti v monolohichnomu movlenni u maibutnikh fakhivtsiv z kharchovykh tekhnolohii u protsesi samostiinoi roboty [Formation of professionally oriented English-speaking competence in monological speech of future food technology specialists in the process of independent work] [PhD, Kyivskyi natsionalnyi lnhvistychnyi universytet]. Repozytarii KNLU.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/1159?show=full>
- Zakon Ukrainy “Pro akademichnu dobrochesnist” [Law of Ukraine “On Academic Integrity”] № 4742-IX (2025).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>
- Ivanova, I. V., & Borovyk, T. M. (2025). Formuvannya navychok akademichnoho pysma: praktychnyi pohliad na tradytsiini ta ShI-intehrovani vpravy i zavdannia [Formation of academic writing skills: a practical look at traditional and AI-integrated exercises and tasks]. *Inozemni movy*, (1), 45–54.
- Korol, T. H. (2025). Systema kontroliu sformovanosti u maibutnikh filolohiv perekkladatskoi kompetentnosti v haluzi upravlinnia ta administruvannia (anhliiska i ukrainska movy) [System of control of translation competence formation in future philologists in the field of management and administration (English and Ukrainian languages)] [Doktorska dysertatsiia, Kyivskyi natsionalnyi lnhvistychnyi universytet]. Repozytarii KNLU.
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/7919>
- Melnyk, K. O. (2025). Formuvannya v maibutnikh uchyteliv anhliiskoi movy navchalno-stratehichnoi kompetentnosti v profesiino oriientovanomu audiuванні [Formation of educational and strategic competence in professionally oriented listening in future English teachers] [PhD, Kyivskyi natsionalnyi lnhvistychnyi universytet].
<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/78787878/7706?show=full>
- Nikolaieva, S. Yu. (Red.). (2013). *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka: pidruchnyk dlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i lnhvistychnykh universytetiv* [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice: a textbook for students of classical, pedagogical and linguistic universities]. Lenvit.
<http://rep.knlu.kyiv.ua/xmlui/handle/78787878/267>
- Nikolaieva, S. Yu., Diachkova, Ya. O., & Borysenko, O. A. (2026a). Suchasnyi pohliad na vykorystannia ShI u navchanni inozemnykh mov i kultur [A modern look at the use of AI in teaching foreign languages and cultures]. *Pedahohichna Akademia: naukovy zapysky*, (27), 1–24.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18750735>
- Nikolaieva, S. Yu., Chernysh, V. V., & Diachkova, Ya. O. (2026b). Dostovirnist zhenerovanykh ShI vidpovidei na prompty z problem formuvannia movnykh kompetentnostei yak skladovoi mizhkulturnoi inshomovnoi komunikativnoi kompetentnosti [Reliability of AI-generated responses to prompts on the problems of language competence formation as a component of intercultural foreign language communicative competence]. *Perspektyvy ta innovatsiyni nauky*, 3 (61), 1036–1057.
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3\(61\)-1036-1057](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3(61)-1036-1057)

- Svirydiuk, V. P. (2023). Pidsystema vprav dlia formuvannia profesiino spriamovanoi chytatskoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv nimetskoi movy pid chas samostiinoi roboty [Subsystem of exercises for the formation of professionally oriented reading competence of future teachers of the German language during independent work]. *Inozemni movy*, (3), 3–13.
<https://doi.org/10.32589/1817-8510.2023.3.290241>
- Chernysh, V. V., & Budnikova, H. V. (2024). Vykorystannia zasobiv shtuchnoho intelektu dlia formuvannia v studentiv-filolohiv anhlo-movnoi linhvosiokulturnoi kompetentnosti [Using artificial intelligence tools to form English-speaking linguo-sociocultural competence in philology students]. *Inozemni movy*, (3), 24–30.
<https://doi.org/10.32589/1817-8510.2024.3.312470>
- Shevkoplias, L. V. (2017). Formuvannia anhlo-movnoi kompetentnosti v audiuvanni maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy [Formation of English-speaking competence in listening of future foreign language teachers] [Neopubl. dys. kand. ped. Nauk]. Kyivskyi natsionalnyi linhvistychnyi universytet.
- Diachkova, Y., Nikolaeva, S., & Guertler, K. (2025). Communication in international humanitarian relief: Profiling Ukrainian boundary spanners. *Journal of Intercultural Communication*, 25(1), 35–48.
<https://doi.org/10.36923/jicc.v25i1.1019>
- Eustaquio, S. (2024). Dialogic engagement and English language proficiency: An exploration. *IDEAS: Journal of Management and Technology*, 4(2), 90–102.
<https://e-journal.president.ac.id/index.php/IDEAS/article/view/5858>
- Nikolaeva, S., Diachkova, Y., & Syzenko, A. (2026). Assessing students' global competence using artificial intelligence: Experimental research. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 15(1), 860–868.
<https://ijere.iaescore.com/index.php/IJERE/article/view/34038>
- OpenAI. (2025). ChatGPT (Versiia 5.2) [Velyka movna model].
<https://chatgpt.com/>
- Дата надходження до редакції 28.02.2026 р.
Ухвалено до друку 14.03.2026 р.*

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)